

Boverket

Yttrande

Stockholm 2024-03-27

Förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader

Svensk Försäkring kan notera att under senare år har det inträffat några olyckor avseende bärförmåga, stadga och beständighet som lyckligtvis inte medfört några allvarliga personskador. Däremot har egendom allvarligt skadats. Många gånger är det en slump huruvida någon person befinner sig på plats just när en olycka inträffar. Oron över brister i byggnaders bärförmåga, stadga och beständighet har fått regeringen att tillsätta Bygghälsöversynen, vilka i sitt betänkande framför allt pekar på behovet av bättre kontroller vid byggnation.

Även regelverket av byggnaders bärförmåga, stadga och beständighet är viktigt för att våra olyckshändelser ska inträffa. Utmanande i detta sammanhang är de tilltagande effekterna av de klimatförändringar som vi kommer att drabbas av under flera hundra år framåt.

Mot den bakgrunden vill vi peka på den felaktiga slutsatsen att kunna sänka hållfasthetsberäkningar utifrån vindhastigheter. Måhända kommer vindar generellt vara lägre över landet, men det innebär inte att det stundom kan bli värre vindar. Med det varmare hav som Sverige kommer utsättas för får vi även mer extrema klimathändelser, vilka kan inträffa över hela landet. Kraftiga åskoväder med intensiva vindar, liksom en ökad risk för tornados på grund av varmare vattendrag och hav riskerar att påverka byggnader med dålig hållfasthet. Det är därför olämpligt att sänka kraven på hållfasthet för byggnader.

Även snölasterna kan förväntas öka vissa år. Förvisso får Sverige mindre snö över tid, men samtidigt kommer snön ligga närmare nollpunkten och kunna vara blöt och tung. Detta samtidigt som vi får mer nederbörd, vilket gör att är det under nollpunkten så blir det större mängder snö. Exempelvis kan en varm Östersjö eller Bottenhav bidra till en s k snökanon, vilken avger stora mängder snö lokalt.

Förvisso ska tak klara dessa laster, men idag tillförs tak även andra laster exempelvis i form av solpaneler. Dessa bidrar till extra tyngd på taket och påverkar bärförmågan. Har dessutom infästningarna av solpanelerna skett via håltagning i bärande delar så reduceras hållfastheten. Särskilt stor är risken på stora platta tak, såsom köpcenter och industrier. Vi ser mot denna bakgrund att regelkravet kring

montering av solpaneler på tak behöver förtydligas och kontroll av montering utföras. Lämpligen regleras detta via Boverkets föreskrifter.

Klimatförändringarna kommer även påverka bärigheten på mark. Vi har sett flera exempel på byggnationer på olämplig mark med totalskador till följd. En ökad nederbörd kommer vissa tider göra marken väldigt vattendränkt. Detta kan få svåra konsekvenser för byggnader som uppförs med cementplatta på mark om inte ett tillräckligt underarbete eller mätningar av markens lämplighet har genomförts. En stärkt kontroll behövs för att säkra att nödvändiga undersökningar av markförhållanden genomförts innan bygglov beviljas. Har inte detta arbete skett fackmannamässigt finns en påtaglig risk att försäkringsersättning inte utgår för skadade fastigheter. Lämpligen regleras detta via Boverkets föreskrifter.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius